

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

«Danica» izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide «Danica» dan poprej.

Tečaj XLIX.

V Ljubljani, 30. vinotoka 1896

List 44.

Mariji.

Devico sveto počastimo,
Ki vedno milosti deli,
V bridkosti k njej se zatecimo,
Da ona Njemu nas zroči.

Saj Ona je nebes kraljica,
Kraljica vsega je sveta,
Prečista, sveta je Devica,
Prelepa zarja iz neba.

Sladkejša Ona kakor med je,
Obraz njen biser je svital,
Milejša kakor lil'je cvetje,
Čistejša, lepša kot kristal.

Ti Kralja pervega kraljica,
Ti mati polna vseh dobrot,
V skerbah, težavah pomočnica,
Usmili grešnih se sirot.

Najlepša izmed vseh cvetica,
Kot zvezda mila se blestiš,
Rodila Njega, a devica
Še vedno drugim v zgled stojiš.

Ti vlivaž v serca nam zdravila,
Ko zapusti nas merzli svet,
Saj Ti si cvetko porodila,
Zveličarja, najlepši cvet.

Pred vsemi Božjimi svetniki
Ti naša ljuba si Gospa,
Zato, oj grešniki veliki,
Te prosimo za ključ nebá.

Ti vsega si sveta veselje,
Najslajšo nam deliš ljubav,
Ti vsacega poslednje želje,
Posoda rajskih vseh vonjav.

Naj Tebi, torej cvet prekrasni,
Devici nam brez madeža,
Glasi se slava v pesmi glasni,
Razlega se do mej sveta!

J. B.

Češčenje sv. Rešnjega Telesa in politika.

Naš boj ni zoper meso in kri,
marveč zoper satana. (Pavel.)
Brez mene ne morete nič storiti.
(Jez. Kr.)

Nek vertnar je imel dve sadni drevesi, kateri je gojil z vso skerbjo. Jedno je obrodilo žlahten sad, drugo pa je bilo prazno. Pervo drevo je podoba politike z Božjo pomočjo, drugo pa je podoba politike brez Boga.

Aposteljni vseh časov in celi narodi so v velikih stiskah in nadlogah ne le delali, ampak so tudi molili. Častne zmage nad Albingenci, nad Turki v Španiji, na Dunaju in pri Lepanti, zmage nad divjimi Tartari na Poljskem priborili so si zmagalci bolj z molitvijo nego z orožjem. Bavarski vojvoda Tilly in Ferdinand, vojvoda španski, ljubila sta molitev in zmagovala sta. Vselej so zmagali sodniki in kralji izraelski, ako so zaupali v Boga. Kralja Jozafat in Ezechija zmagala sta celó samo z molitvijo. Ko sta prišla na bojno polje, videla sta pobite sovražnike in ostanek vojske je bežal z bojišča. Juda Mabejec je molil vedno z celo svojo vojsko k Bogu in Bog mu je poslal angelje na pomoč. Samo tedaj je bil nesrečen, ko niso vojaki prosili pomoči pred bitko; le tedaj je bila poražena njegova vojska in on sam je našel smert.

Naše volilne borbe se bore edino le za vero. Naši nasprotniki prostozidarji so veliko hujši in krutejši sovražniki, nego so bili Turki, Tartari in Albingenci. Oni imajo vse v svojih rokah. Njih moč je pa v lažeh, v strasti in denarju. Oni so čislani in spoštovani, da celó visoke državne službe so jim v prvi versti odperte. Ni treba misliti, da pozabi satan svojih ljubljencev, da se ne briga za nje in jih pusti brez pomoči v

trenutku, ko bi imelo terpeti njegovo kraljestvo. Treba je torej pred vsem pri volitvah in shodih Boga prositi za dober uspeh. Molitev je tu bolj potrebna nego vse agitacije. Tu naj velja svet sv. Ignacija Lojola: „Zaupaj v Boga, kakor bi izhajalo vse od Njega in nič od tebe; delaj tako, kakor da bi bilo vse odvisno od tebe“. Ker je pa boj javen, javna naj bo tudi naša molitev.

Ko so tlačile v Belgiji katoličane brezverske šolske postave in ko so zatirali prostozidarski državniki ubogo ljudstvo, zaukazali so škofje, da naj se vsako nedeljo raz lece moli z ljudstvom: Brezverskih šol in brezverskih učiteljev reši nas, o Gospod! Cel mesec pred volitvami se je javno molilo v vseh cerkvah za srečno zmago. Na tisoče jih je pristopilo k sv. obhajilu v ta namen — in glej, zmaga katoličanov je bila sijajna, a poraz prostozidarjev sramoten tako, da si niso znali tega najhujši napeteži razložiti.

Zakaj ne bi tudi mi jednako delali? Zakaj bi ravno mi Boga na tihem in zasebno prosili, kakor da bi se sramovali Njega, Boga zmage in Gospoda vojskinih trum, klicati na pomoč? Zakaj imamo njegovo pomoč za potrebno, pa vendar vedno le kot nekaj vsakdanjega? Čemu ponos nad morebitno zmago in čemu posmeh nad porazom? Zakaj se ne da Bogu vsa čast in hvala? Ako bi vsi udje katoliških društev na dan volitve prejeli sv. obhajilo, ako bi se javno molilo, ako bi se zapela Bogu hvalnica ne pa častila se oseba izvoljenega poslanca, bilo bi vse drugače.

Bog se ne spreminja. On je hotel vedno, da se Njega prosi zmage. On je poslal več vojakov (Gedeon), dal je celo postavo, da se morajo odpušiti pred vsako bitko vsi plašljivci, mladi možje itd., da ne bi moglo reči ljudstvo: „Zmagali smo sami.“ Naše počenjanje mora prisiliti Boga, da nam ne pošlje pomoči. Kako vse drugače dela sv. Cerkev, ki ima molitev vedno za edino sredstvo do zmage. Ako se sv. Oče, glavar cele Cerkve, ne sramujejo pred celim svetom zaukazati molitev za zmago, ali naj mi duhovniki drugače delamo v svojih bojih in težavah? Pripeljimo vse k molitvi, kolikor mogoče veliko k sv. obhajilu. Bojujmo se s Kristusom za Kristusa — in potem bo Kristus zmagal! Tudi mi pričnimo volitve s pobožno molitvijo pred najsv. Zakramentom, ne pričnimo nobenega dela brez Jezusa in Marije! Ako bomo častili Jezusa in Marijo, rosil bode on nad nas svoj blagoslov, moč in zmago.

Kdo je pogosto kriv, ako bolnik nepreviden umerje?

Prezvzišeni gospod knez in nadškof dunajski, Vincencij Eduard Milde, je razposlal o neki

priliki pastirski list, v katerem svoje vernike goreče opozarja na sveto dolžnost, katera jim vleva, naj o pravem času pokličejo svojim bolnikom duhovnika, da sprejmo tolažbo in milosti, ki jim jih podaja sveta katoliška Cerkev.

Med drugim govori pastirski list:

„Ni mi samo serca užalostilo, temveč tudi vest vznemirilo, ko sem zvedel, da se večkrat duhovniki k bolnikom niti ne pokličejo, dostikrat pa še le tedaj, ko je bolnik že nezavesten, ko ga je že zapustil spomin in se ne more več spovedati.

Krivda tega brezvestnega zanemarjenja, pa največkrat ne zadeva umirajočih, temveč tiste, ki so poleg njega, ki bolnika varajo o nevarnem njegovem položaju, ga, če sluti nevarnost, napačno pomirijo in duhovnika še le tedaj pokličejo, ko ne more ničesar več storiti, ker hočejo le unanjim postavam na videz zadostiti. Taki ljudje pozabijo, kako veliko nenadomestljivo škodo napravijo umirajočemu na njegovi duši. — Ljudje so v življenju često neodkritoserčni drug proti drugemu; ali bi ne mogli saj ob uri ločitve biti odkritoserčni in pošteni?

Če umirajoči s krivim mišljenjem, kakoršno je imel v svojem življenju, zapusti zemljo, — če nima niti sramu niti kesanja, ker ne pozna svojega lastnega življenja; če ne poravnata storjene krivice, čeprav bi to lahko storil; kdo je tega kriv? Kdo ima na vesti, da se ni spokoril? Ali ne tisti, ki so ga varali in mu tlačili vest, dokler se ni vzbudila, ko je stopil že pred večnega Sodnika?

To brezvestno varanje hočejo s plaščem skerbne ljubezni pokriti, češ, da nočejo bolnika vznemirjati in prestrašiti. — Ti ljudje so podobni tistim, ki ne posvarijo slepca, ki se bliža prepadu, zato, da bi se ne prestrašil. Ali bi ne bilo pametnejše, ljubeznjivejše, da bi ga posvarili, kakor dopustili, da se preverne v prepad? — Skerbe, da bi ne oviralo to telesnega zdravja. — Za telo torej skerbe, za dušo se pa ne brigajo. — Ali ni duša več vredna, kakor telo? Ali je morda varanje, prikrivanje nevarnosti umerlega ohranilo pri življenju? Na duši se mu je škodovalo, na telesu pa prav nič koristilo. — Skušnja uči ravno nasprotno. Če ne odlašajo previdenja na zadnjo uro, ampak ga previdijo popred, pomiri se bolniku duh; človek je spravljen sam s seboj; serce mu je potolaženo in oživljeno z blaženim upanjem. Jaz sam sem že v mnogih slučajih skusil blagodejni vpliv vere na bolnikovo serce in posredno tudi na njegovo telo.

Kdo naj pa nasprotno opiše strah in bol onega bolnika, h kateremu pristopi duhovnik še

le tedaj, ko ne more več redno misliti ali ne več jasno govoriti? — Vidi se obupan strah dostikrat že na licu umirajočega, ki bi rad odperl svojo vest in se spravil z Bogom — pa se ne more več. — Kdo je kriv obupnosti, nemira umirajočega? Tisti, ki so ga iz neprave, hlinjene skerbnosti varali, dokler ni bila mogoča več nobena tolažba.

O tistih, ki smatrajo človeka živali jednega, ki iz zaničevanja vere bolniku posledno tolažbo odreko, ne bodem govoril. — Človek, ki je tako nesrečen, da je izgubil čut za čednost in vest, za Boga in bodočnost, naj bi vsaj veri in vesti družega prizanesel in ga ne oropal tolažbe in pomoči na koncu njegovega življenja. Tudi nevernik ne more tajiti možnosti, da je pravičen Sodnik že po tem življenju. Že sama možnost mora pametnega človeka prisiliti, da se pripravi na možni slučaj, ko bode moral morda dajati račun. Človek se mora učiti, da živi kot razumno bitje, in kot tako tudi umre.

Res je: najboljša priprava na smert je nedolžno pobožno življenje: toda kdo more reči: „Nimam nobenega greha“? — Ko se približa ura računa, pokaže se marsikaj v drugačni luči. Marsikdo postane še-le zadnje dni pameten in moder. Pozno je sicer, pa vendar boljše, kakor nikoli.

Če traja zaslepljenje prav do groba, če je umirajoče serce še polno lakomnosti, častiželjnosti in maščevanja, če umirajoči obtežen s tujim blagom ali kako drugo pregreho odide na drugi svet, ali bode morda nekaj pred sodnjim stolom rekel onim, ki so ga slepili: „Zahvaljujem vas, da ste me motili rekoč: saj še nisi tako na koncu?“

Naj bi vsi, ki stoje ob postelji kakega bolnika, pomislili, da gre tu za večni blagor jedne duše, da je čas kratek in negotov, ki je še bolniku dodeljen, da se spokori, — da pade krivda, ako nespokorjen, nespravljen z Bogom zemljo zapusti, na tiste, ki so ga v poslednjih urah varali in goljufali.

Venec na grob

prečastnega rajnega gospoda

Luke Jeran-a.

bivšega čast. kamornika sv. Očeta, zlatomašnika, kanonika, urednika „Danice“, itd. o prvem godu po njegovi smerti.

Motto:

„Pridi k nam Tvoje kraljestvo!“ —
II. prošnja Očenaša.

(Dalje.)

O pričetku šolskega leta 1834/35. vstopil je učencem Luka Jeran v I. latinsko šolo v Karlovec na

Hervaškem. Kaj ga je nagnilo k temu, da se je podal v tako daljni kraj v šolo? Za dijake, ki so bili stari nad 14 let, veljala je pred l. 1848. takraj Litave, — ali vsaj v Ljubljani, — terda postava, da nihče ni bil sprejet v latinske šole. Odkod je izvirala ta nemila določba, ne vemo povedati. Na Hervaškem se na to ni nič gledalo, ampak vsprejeli so radi vsa kega mladenča, ki je prišel tja v šolo. Kakor zanesljivo vem, študiralo je o Jeranovem času v karlovški gimnaziji skoraj dve tretjini dijakov slovenskega rodu s Primorskega, Kranjskega in Štajerskega. Bili so pa razun starosti tudi še drugi nagibi k temu Podučevali so takrat v ondotnih latinskih šolah redovniki čč. gg. Frančiškani iz kranjsko-štajerske provincije sv. križa; — mnogo izmed njih je bilo slovenskega rodu, in ti so svoje mlade rojake dijake znali tako dobro voditi, odgojevati ter za dobro študiranje vnesti, da je vladala med gg. profesorji in dijaki bolj vez resničnega prijateljstva, kakor pa podločnosti. — In živeti! — kako po ceni se je zamoglo takrat v deželah tako imenovane „ogerske krone“, t. j. na Ogerskem, Hervaškem in v Slavoniji. Sicer prestopim s tem morebiti nekoliko mejo svojega predmeta, kot nekako zgodovinsko posebnost pa naj vendar povem, da je v zgorej imenovanih deželah takrat veljal latinski pregovor: „Extra Hungariam non est vita, et si est vita, non est ita,“ kar se po naše n. pr. reče: „Izvan Ogerske ni življenja (ni živeti) in če je življenje, ni tako (se ne živi tako dobro)“ In od kod je izviralo vse to? Le poveršno naj nekoliko o tem omenjam: Po skončanih avstrijsko-francoskih vojskah (1793—1815) in po prestanih tako zvanih „hudih letih“, ki so tem za Avstrijo tako silno žalostnim časim sledila, nastala so osobito za one dežele tako rodovitna leta, tako srečni časi, da jih nekako smemo primerjati dobi Izraelcev v obljubljeni deželi. Na prostranih, jako rodovitnih zemljiščih se je pridelalo obilno žita, sočivja, vina, kerme, — rediti so zamogli domače živine raznih verst kar na trope. Moja malenkost sama pomni še čas, ko se je vinski mošt (novo vino) v Karlovcu ob novini točil po 10 vinarjev sedanjega denarja, in sicer to stari bokal. Le kaj malega je bilo dražje meso stari funt. Perutnine, zlasti gosij in puranov, je v jeseni kar mergolelo, in prodajali so se po zelo nizki ceni. Take srečne razmere sosedne Hervaške zemlje so bile tudi po naših krajih dobro znane: mnogi so si šli iskat sreče tja doli, in so jo tudi našli v raznih stanovih. Te dobrote so veljale, kaj pa da, tudi posebno za revnejše dijake. . . Kar zadene študente iz Kranjsko-Selške in sosednjih dolin: Poljanske in Primorsko-Tolminske, nekaj tudi iz Šmarijske okolice na Dolenjskem, ki so študirali v Karlovcu, jim je v tem posebno ugajala okolščina, o kateri bi mi še kedo vtegnil očitati, da govorim kot „Cicero pro domo sua“, ako jo navedem. Omenjam pa le to in toliko, kar je resnično bilo. Živela sta o tistih časih v Železnikih moža tergovca, ki sta vozila v Karlovec o sejmeih na prodaj žeblje, kose, jeklo, šine in enake druge stvari. Bila sta to brata Gregor in Luka Levičnik. Kolikor se moja malenkost spominja, so študirali v Karlovcu nekoliko pred Jeranom iz selške fare g. Pintar Lovro, poznejši župnik Brezniški ter državni in deželni poslanec; iz Št. Lenartske fare nad Škofjo Loko, g. Počotnik Janez, poznejši župnik in zlatomašnik na Brezovici pri Ljubljani; iz Soriške fare g. Bevk Jožef

(Križnogorski); poznejši župnik v Št. Jurju pod Kumom. Tudi iz sosednje Tolminske doline jih je bilo več; spominjam se vendar edino le g. Flander-ja (za kerstno ime ne vem več), ki je — če prav vem, — umerl kot od presvitlega cesarja z zlatim križcem s krono za zasluge odlikovani župnik Serpeniški v Soški dolini. Le nekaj malo let za tem je tedaj študiral v Karlovcu, iz Javorske fare, sosednje Poljanske doline, naš prečastni gosp. monsignor Luka Jeran, nekaj let potem pa še neki g. L. Možina ravno od tam, ki je služboval pozneje kot duhovnik menda v Istri. Vsem navedenim gospodom je zaradi oddaljenosti Karlovca to posebno dobro služilo, ker sta imenovana brata tergovca z lastno priliko (vozom) potovala večkrat med letom tja dol na sejme, tako n. pr. o sv. Jakobu, ko so prihajali zopet na počitnice. In tako so se lahko vozili z njima za pičlo denarno plačilo doli in nazaj. Še malo let pred njegovo smertjo je župnik Pintar Lovro v neki večji družbi, ko je bil govor nanesel na nekdanje karlovške dijaške razmere, z nekako hvaležnim čutom pripovedoval: „Brata Levičnik-a sta bila nam dijakom posebno velika dobrotnika. Včasih nam je že vsega primanjkovalo, i ko sta pa ona prišla, nam je bilo zdajci pomagano. Prinesla sta nam ali od doma denar, ali sta nam pa dala kolikor smo potrebovali, in stariši so jima poverjili to pozneje doma.“*) Zgorej navedeni gospodje so v Karlovcu sicer vsi pridno študirali, a vendar je vse prekosil naš Luka Jeran. Svojo bistroumnost je tudi vestno izkoriščeval; je bil, kakor se vem še iz otroških let spominjati, menda skoz vseh pet let odličnjak. Ker je bila do l. 1848 na otdotni gimnaziji tu-li mažarščina obligatni učni predmet, se je bil tega težavnega govora, kateremu je zarad nesorodnosti z drugimi evropejskimi jeziki le malokateri inozemec kos, že Jeran kot karlovški dijak baje dobro priučil.**)

(Dalje sledi.)

*) Izmed vseh prič, ki bi zamogle resnico teh besed potrditi, živi zdaj menda samo le ena, in ta je: blagorodni gosp. M. Mohar, umirovljeni ravnatelj pomožnih uradov pri c. kr. okr. sodišču v Novem Mestu, odlikovan od Nj. Veličanstva z zlatim križcem s krono za zasluge. Tudi on je v tistih časih v Karlovcu študiral. Doma je iz Grosupeljske okolice, v kateri sta imela brata L. največ voznikov, ki so jima vozili robo v Karlovec, nazaj pa so naložili navadno žito. Znana sta bila torej tudi tam okoli kot blaga prijatelja in dobrotnika dijakov. Blagorodni gosp. Mohar mi ne bo zameril, ako mu pridejo slučajno pričujoče verstice pred oči, da sem se zderznil, ga javno kot pričo navesti. Pis.

**) Kakor o škofjeloskem Jeranovem solanju, želel sem podati tudi o njegovem karlovškem študiranju častitim bralcem bolj natančen popis. Obehrnil sem se toraj do dobroznanega, zelo marljivega in spretnega slov. pisatelja č. g. frančiškana O. Hrisogona Majar-ja, ki je nastavljen zdaj pri samostanski fari v Karlovcu, s prošnjo: naj mi blagovoli po zapisnikih nekdanje samostanske gimnazije poslati kaj podatkov o tem. Na njegovo in moje pomilovanje mi je odgovoril, da vkljub velikemu iskanju in popraševanju ni zamogel o tem nič najti in poizvedeti. Morali so dotične spise oddati novi kralj. realni gimnaziji v Rakovacu in da so se tam založili, ali pa so se izgubili med samostanske spise. Toliko se pa še dobro spominjam, da sem bil dobil v svojih dijaških letih gotovo enkrat, če morda ne večkrat, karlovške gymn. »periohe« v roke, in bral tam Jeran-a spisanega med najboljšimi, če ne kot prvega in najboljšega učenca vse VI. razredne gimnazije. Izmed njegovih č. g. profesorjev ne vem toraj nobenega po imenu navesti, razun ravnatelja, ki je bil čast. g. O. Jos. Em. Podvinsky. Pis.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ljubljana. („Vsi svetniki“ — „duše v vicah.“) Jesen je. Merzel veter brije čez hrib in dol; ptice selivke so zapustile naše kraje ter se preselile v gorkejšje; listje rumeni in odpada od dreves; gosta megla se že vlega zjutraj čez polje; poljski pridelki se spravljajo pod streho — skratka: jesen je; življenje v naravi ponehuje in umira. Kako lepo nas vse to spominja minljivosti vsega posvetnega!

To odmiranje in odnehavanje življenja v naravi modra mati sv. Cerkev kaj dobro porabi za višje namene. Ravno v jesenski čas namreč je ona postavila praznik vseh svetnikov. Kakor nam že blede listje samo v jeseni oznanjuje minljivost tega sveta, časnost zemeljskega veselja — tako nam to zveličansko resnico glasno pripovedujejo zlasti svetniki v nebesih. Svet in njegovo veselje, pravijo, mine; mine lepa obleka; mine telesna lepota; mine čast in odlikovanje; mine tudi vživanje — edini „Bog“ pa ne mine. On ostane in z njim dobra dela in čednost, za katero si je kdo prizadeval; vse posvetno mine — Bog in nebesa pa nikdar! Edino modro, tako nam kličejo svetniki, ravna oni, ki se trudi za to, kar ostane, — ne pa tolikanj za to, kar mine. Edino modro ravna oni, ki ljubi Boga, Njegove zapovedi spolnuje, kajti Bog, neskončna lepota, ostane; zelo neumno pa ravna oni, ki hrepeni samo po vživanju, katero mine kot pena in pušča za seboj žalostno, pusto serce — za Boga in večne blagre se pa ne briga. O da bi to resnico, to pravo modrost spoznali vsi ljudje, zlasti mladi; tako spoznali, kakor na pr. sv. Alojzij, kateri se je, ker je bil moder, vedno le oziral na večnost vprašaje se pred vsakim delom: „Kaj mi to koristi za večnost?“ Hotel je reči: ali me bo to, kar zdaj delam, v večnosti veselilo ali žalostilo?!

Svetniki nas toraj uče prave modrosti: delati za večnost. Modro je tedaj ravnal sv. Alojzij, da je tako angeljsko nedolžno živel celo svoje življenje. Posvetni ljudje so ga imeli za nespametnega, njegovo pobožnost prenapeto — a Bog je sodil drugače. Vzel ga je k Sebi. In Božja sodba bo enkrat obveljala, ne sodba ljudij! Modro je ravnala Marija Magdalena ali Marija Egipčanska in toliko drugih spokornic in spokornikov — odpovedali so se grehu in spokorno čednostno živeli. „O blažena pokora“ rekel je sv. Peter Alkantara, „ki mi je tako veselje pripravila!“ Modro so ravnali milijoni mučenikov, ki so raje dali življenje, premoženje; raje zapustili sorodnike in preostali najhujše muke, kakor vero in čednost izgubili — zdaj uživajo nepopisno veselje. S sv. Alojzijem so lahko vsi govorili: „Kratko je terpljenje, a zanj dobimo večno veselje.“ — Svetniki v nebesih nas tedaj uče prave modrosti, minljivosti posvetnega in vzbujajo v naših sercih hrepenenje po čeznaturnih darovih, za ktere se današnji, po vživanju hrepeneči svet, malo zmeni. Svetniki v nebesih so zmagoslavna cerkev. Oni so že zmagali sovražnike izveličanja. Zmagoslavna cerkev daje ta dan upanje in pogum vojskujoči cerkvi — nam tu na zemlji. Spominjamo se pa o vseh svetih še terpeče cerkve — duš v vicah. Nikdar se ne kaže „občestvo svetnikov“ tako živo, kakor v teh dneh. vojskujoča cerkev se priporoča zmagoslavni in ob enem pomaga z dobrimi deli v teh dneh terpeči cerkvi.

Torej duše v vicah! One so sicer v milosti Božji, a vendar ne še popolnoma čiste; pravici Božji morajo še zadostiti, časne kazni prestatiti — zato ne morejo še v nebesa. „Kajti nič nečistega ne pojde v nebesa.“ Pomagamo jim pa lahko mi z dobrimi deli. In to tudi Bog hoče; On ljubi te duše — a vzeti k Sebi jih še ne more; zahteva pa od nas, da jim pomagamo iz vic z dobrimi deli: sv. mašo, sv. obhajili, zatajevanjem samega sebe, postom, molitvijo, miloščino, odpustki in drugimi dobrimi deli. Sv. mašo za ranjke darovati, to je že starodavna cerkvena navada. Sv. Ciril Aleksandrijski, Epifanij, Avguštín in drugi poterjujejo to vero prvih kristjanov in prelepo navado: z daritvijo sv. maše dušam v vicah pomagati. In tako se je godilo vsa stoletja in se še godi. „Vernih duš dan“ in čez leto opravi se neštevilno veliko sv. maš za umrle. Sv. Monika je prosila na smertni postelji svojega sina Avguština: naj se je spominja pri sv. maši, ko bo umrla. Prepričana je bila, da ji bo to pomagalo. — Opravljajo se tudi druge molitve še posebej za mrtve: molijo se rožni venci, darujejo se za nje sv. obhajila, odpustki itd. In tega ravno duše žele. One nas tako prostijo: „Usmilite se nas, usmite se nas!“ Ta glas nam oznanjujejo „vernih duš dan“ zvonovi s svojim otožno prosečim petjem. Kdo bi moral tu ostati še terdoserčen? Če toraj dušam v vicah ne pomaga že iz ljubezni do Boga, naj jim vsaj pomaga iz ljubezni do duš samih! Morebiti ima med njimi tudi še kaj svojih ranjkih, ki njegove pomoči potrebujejo.

Ljudje te dneve krase grobove: s peskom, zelenjem, suhim in svežim cvetličjem, lučicami itd. Vse to je znak spoštovanja do ranjkih. A glavna reč to ni. A kdor bi mislil, da je s temi zvonanjstimi že popolnoma zadostil dolžnostim do dragih ranjkih, ta se zelo moti; on kaže malo vere, še manj pa serca in ljubezni do ranjkih. Ranjki hočejo od nas ne lučic, cvetlic itd. temveč molitve, odpustkov in drugih dobrih del! To imajo v mislih, ko nam milo kličejo: „Usmilite se nas! — usmilite se nas! — — vi prijatelji naši, ker roka Gospodova nas je zadel!“ —

Od Sv. Gregorija. Od svetnikov beremo, da so bili vsi goreči častilci sv. Rešnjega Telesa. Beremo, da so tolažbo dobili pred tabernakelnom; tam so dobili moč zoper sovražnike. Kje bomo dobili moč dandanes? Zopet le pri Jezusu! Ljudje dobro vedo to, zato se po onih krajih zbirajo okoli tabernakelnov in pomoči ljubega Jezusa prosijo in cele dneve posebno ob nedeljah, ostanejo pri Jezusu in v nekaterih krajih tudi po noči. Po izgledu teh smo tudi pri nas vpeljali vedno češčenje tako, da molijo dekleta prvo in drugo nedeljo v mesecu od 6. zjutraj do 6. zvečer; žene imajo tretjo nedeljo; možje in fantje pa pridejo vselej 4. nedeljo na versto. Malo težavno je, ker je fara tako raztresena; vendar se ljudje ne vstrašijo nobenega truda in vse se verši v najlepšem redu. Ljudje so prav veseli te naprave. Mili Jezus pa daj svoj blagoslov! Blagoslov se kaže, ker se ljudje prav z veseljem vpisujejo v bratovščino vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa!

Razgled po svetu.

Trident. (Mednarodni shod proti prostožidarjem.) „Zgodnja Danica“ je svoj čas že napovedala ta shod

proti prostožidarstvu, ki se je res veršil v Tridentu od 26.—30. septembra. Veličasten je bil. Vdeležilo se ga je 1500 oseb, duhovnega in svetnega stanu. Vse dežele celega sveta so poslale vsaj svoje zastopnike. Pričujočih je bilo 12 škofov in nadškofov, in okrog 50 škofov je poslalo svoje namestnike, ker sami niso utegnili priti. — Zborovanje se je pričelo 26. sept. ob 8 uri zjutraj s sv. mašo, katero je opravil tridentinski škof. Glavno zborovanje so imeli v prostorni tridentinski semeniški cerkvi, ktera je bila navlašč zato okusno ozaljšana. Sedežev je bilo pripravljenih nad 700, in ravno toliko prostorov za gospe, sploh za ženski spol. Krasen baldahin je bil razpet nad govorniškim odrom ter je nosil pomenljiv napis: „Pro fide et patria“ (Za vero in domovino.) Na odru samem je pa stal križ s Kristusovo podobo v naravni velikosti; oči vseh so bile obrnjene v ta križ. Ta križ naj bi spominjal vse pričujoče, da jih mora prešinjati Kristusov duh; ta križ naj bi klical vsem ljudem, da navzočih ni zbralo sovraštvo do verskih nasprotnikov, temveč ljubezen in sočutje z zaslepljenci, katere bi spet radi pridobili nazaj v naročje katoliške Cerkve. — Po odpetem „Veni Creator Spiritus“ (Pridi sv. Duh!) je tridentinski knez in škof sam pozdravil pričujoče, v priserčnih besedah ter izrazil upanje, da bo to zborovanje proti skrivni družbi prostožidarjev veliko sadu obrodilo za katol. Cerkev. Izročil je ves shod in njegovo delovanje v varstvo Devici Mariji, brez madeža spočeti — na kar so vsi zaklicali kakor iz enega gerla: „Evviva Maria!“

Commendatore Alliata, predsednik rimskega osrednjega odbora zoper prostožidarje, prinesel je zborovalcem iz Rima priserčne pozdrave ter navduševal za boj zoper to skrivno družbo, katere namen je: vso človeško družbo potisniti nazaj v paganstvo. Le v križu je izveličanje in edino kerščanstvo daje pravo prostost; in katoliška Cerkev, varuhinja kerščanstva, ne pozna hujšega nasprotnika — kot prostožidarje. Vojskovati se moramo zoper nje in sicer z orožjem sv. vere in vede. Pečati pa se hočemo s prostožidarji ne kot s svojimi sovražniki temveč kot s svojimi brati — ki so v zmoti in zapeljani. Alliata je na to zaklical navdušeno: „Bog živi Leona XIII. in presv. cesarja Franca Jožefa I.“ kateri sam in s celo svojo družino daje ljudstvu lepe izgleda katoliške vere. Odposlali so tudi berzobjavno udanostne izjave sv. Očetu in presvitlemu vladarju.

Govorilo se je tu veliko; govorili so odlični, učeni možje. Predmet vsem govorom so bili seveda prostožidarji sami; in sicer „njihovi nauki“ in „njihovo delovanje“ — na drugi strani so pa zborovalci razmotrivali, „s kakimi pomočki se mora zoper prostožidarje delovati;“ kaj naj se stori, da se zapreči, ovira njihovo rovanje.

Glede vere ali nauka, katerega prostožidarji uče in razširjajo, bili so vsi v tem edini: da je njihova vera nekaka mešanica skrivnih starih ver Perzijanov, Etijopcev, Feničanov, Egipčanov, Gerkov, Rimljanov itd. skratka: od vsake krive vere, ki se je pokazala, so kaj pobrali, izkerpali iz tega svojo vero ter začeli tako 24. junija 1717 svoje delovanje. Tako je njihova vera nastala in se razvijala. Vsebinska prostožidarskih nauk je pa ta: taji se odločno edini osebni Bog, Stvarnik in vladar sveta — mesto Njega pa božansko poveljujejo naravne postave in

moči, češ: te so naš Bog. Župnik Schwarz iz Virtemberskega je na podlagi zanesljivih izjav odličnih prostozidarjev dokazal, da oni taje in hočejo uničiti vse kerščanstvo ter obožavajo in za edino pravo umejo le to, kar je človeškega, če je še tako podlo. Oni hočejo človeštvo popolnoma odtergati od Boga; taje Božje razodenje; taje osebnega Boga. Ako se pa nočejo pokoriti osebnemu, edinemu Bogu, potem je popolnoma dosledno, da ne spoznavajo nad seboj nobene oblasti, ki bi ljudem v imenu Božjem zapovedovala. Zato je njihov nauk tak, da mora biti človek popolnoma prost; ne sme biti pokoren nobeni oblasti: niti duhovski niti svetni; zato je razumljivo njihovo rovanje zoper oltar in prestol, zoper papeža in vladarje. Razumljivo je, zakaj so proti koncu preteklega stoletja padale na Francoskem v tamošnji prekuaciji najvišje, tudi kraljeve glave; zakaj je bilo usmertenih toliko duhovnikov, razdejanih toliko tabernakeljnov; zakaj so postavili na oltar mesto podobe pravega Boga podobo nesramne ženske — vse to je bilo delovanje prostozidarjev, ki taje Boga in od njega postavljene oblasti; hočejo biti popolnoma prosti ter služiti le goli naravi. Razumljivo je, zakaj oni tako onečastujejo sv. hostije. Zato, ker mi v nji spoznavamo pravega, živega Boga — resnično in bistveno pričujočega. Oni so zoper vsako duhovsko oblast; zato je razumljivo, zakaj so vzeli papežu Rim; zakaj tolikanj rujejo zoper njega, zoper katol. shode itd. . . . to je vse končno delovanje prostozidarjev, ki ne spoznavajo pravega Boga in katol. življenja.

Koga pa prostozidarji časte? Onega, ki je najljutejši nasprotnik Božji — satana. To je neovergljivo dokazano, da so na najvišjih stopnjah stoječi prostozidarji v tesni zvezi s satanom, od katerega se dajo podučevati; kateremu na čast sestavljajo molitvice, pesmi; katerega podobe imajo na svojih zastavah in v svojih zbirališčih — skratka: češčenje satanovo se tam goji.

Toliko tedaj o bistvu prostozidarstva in njegovih namenih. In ako še pogledamo bolj natanjko delovanje njihovo, spoznamo, da so povsod delavni v dosego svojih namenov. Druge nekatoliške vere še nekako terpe — a strastno, fanatično se pa bojujejo uprav zoper katol. Cerkev — zoper njo najhujše. (Že to je nek dokaz, da mora edino ta prava biti.) In ta boj zoper katol. Cerkev in sovraštvo do nje se kaže različno: v tem, da ropajo cerkveno premoženje, da preganjajo redovnike in redovnice, da odpravljajo samostane, da vpeljujejo civilne zakone in civilne pograbe (t. j. vse brez duhovnika), da sežigajo trupla mesto pokopavajo itd. itd. — Sploh imajo prostozidarji velik vpliv pri vladanju držav, v državnih zborih, pri kovanju postav — (proticerkvene postave so njihovo delo.)

Zelo škodljivo je njihovo delovanje pri šolski mladini. To skušajo izrediti po svojem duhu. Dokaz temu so brezverske šolske postave, po katerih sveta Cerkev ne more vsestranski vpljevati na mladino, po katerih je veronauk samo nekaj suh predmet v jedno versto postavljen, vsporejen drugim predmetom, ne gleda se pa na to, da bi vse predmete prešinjal verski duh; vsi predmeti bi se morali tako podučevati, da bi se iz njih končno spoznaval Bog in Njegov lastnosti n. pr. v zgodovini in naravoslovju. Ali kaj se godi? Ravno teh predmetov se pogosto

poslužujejo slabi profesorji, da zavijajo zgodovinsko resnico sv. Cerkvi na kvar, ali pri naravoslovju preveč opisujejo naravne prikazni, naravne postave, naravno lepoto — pa brez ozira na Boga, kateri edini je začetnik in stvarnik vse narave. Ali se pa pri naravo- in prirodoslovju celo uči, da človek ni od Boga vstvarjen, temveč nastal iz opice; uči, da svet ni od Boga vstvarjen, temveč je kar sam nastal; narava je nekako večna, vsemogočna, vse oživljajoča itd. . . . tako se obožava narava — prav prostozidarsko — prezira pa, dà, na visokih šolah naravnost taji Bog. Take so šolske postave; tako se vzgaja mladina, in to je delo prostozidarjev. Oni vedo, kakoršna bo mladina, taki bodo poznejši možje, polni proticerkvenega duha. Zato tako pritiskajo na mladino. —

Kako še delujejo? Na to delajo, da pridejo zaigrani prostozidarji v najvišje državne službe. Tudi v armadi, med vojaki je mnogo prostozidarjev — posebno med višjimi častniki. In zgodovinska resnica je, da je bila že marsikaka bitka zgubljena zato, ker so prostozidarji prouzročili gerdo izdajalstvo. Najbolj žalostno pa je to, da je ta nevarna družba razširjena že po celem svetu, in vsi priverženci njeni so si v tesni zvezi med seboj.

Kaj naj se začne proti njim? Na delo je treba! Zborovalci v Tridentu so nasvetovali več sredstev zoper prostozidarje. Vseh ne bomo navedli; omenimo pa samo en pomoček, ktere ga lahko vsakdo rabi: bogatin, revež, učenjak in priprostak — molite v! Zlasti so govorniki priporočali molitev pred sv. Rešnjim Telesom. Ta molitev, so rekli, je najzdatnejše sredstvo za spreobnjenje grešnikov. S to molitvijo naj bi se pa tudi nekoliko zadostovalo za razžaljenja, ktera se gode najsvetejšemu Zakramentu prav po prostozidarjih. Čim bolj Ga nehvaležni ljudje zaničujejo, prezirajo, žalijo, tem tesneje se Ga mi oklepajmo. Mu dajajmo po prostozidarjih vzeto čast, ter prosimo za zaslepljene brate. — da bi se uresničile besede: „Kristus (tudi pri njih) živi, kraljuje in vlada!“

Afrika. Vihar na jezeru Nianca. (Čertica iz popotovanja misijonarjev v srednji Afriki.) Holandski redovnik P. Jožef Laana nam v pismu do svojih starišev jako lepo in ginljivo popisuje popotovanje po tem nevarnem afrikanskem jezeru. On piše:

„Hvala Bogu, Materi Božji in vsem svetnikom, kateri so mi pomagali na mojem dolgem popotovanju! Na vse zadnje sem toraj vendar dospel v Ugando, katera je bila toliko časa dežela mojega hrepenenja. Po petmesečnem popotovanju sem prišel zdrav in krepak v glavno mesto Ugande. Toda veliko truda me je stalo, predno sem dosegel svoj namen. Zadnje pismo sem pisal v Bukumbi, na južnem koncu jezera Niance. Tukaj sem so nam prišli naproti čolni iz Ugande, bilo jih je 22, za nas šest parov in za naše stvari. Čolni obstoje iz izvotljenih drevesnih debel in so 8 do 10 metrov dolgi, 1 meter široki. V vsakem je 12 do 16 veslačev in jeden kermar. Škof me je posadil v glavni čoln našega malega brodovja. Imel sem 20 veslačev in šli smo kakor lastovica čez modro vodo Niame. Vožnja je trajala cele tri tedne. Cel dan, od ranega jutra do poznega večera in večkrat tudi dolgo v noč sem moral sedeti v čolnu na malem stoličku. Pri tem sem postal večkrat neznanško truden in vsi udje so mi oterpnilo. Zraven tega me je mučilo tudi solnce, katero

tukaj grozno peče, kar si lahko razlagate, ako pomislite, da smo na ekvatorju. Kadar ni bilo vetra, bila je poveršina jezera gladka, kakor ogledalo in je z odbijanjem solčnih žarkov napravljala velike bolečine v očeh. Jaz sem molil od časa do časa rožni venec za vas vse, za svoje prijatelje in za Ugando, vmes sem kadil, učil se besede na pamet, govoril z veslajočimi zamorci, včasih tudi sam veslal in prebil tako tri tedne, vsak dan 10—12 ur na vodi. Zvečer so prišli vsi naši čolni pri kakem otoku ali na obrežju skupaj in šli smo na suho počivat. Naredili smo šotore in skupaj kosili ali prav za prav zajuterkovali, ker navadno popred nismo nič družega vžili, kakor kak požirek vode iz jezera. Perve dni je bilo jako veselo in zanimivo in jaz sem bil dobre volje, akoravno sem bil skoraj cel dan sam. Toda šesti dan, ko smo bili že nekaj ur na jezeru in nikjer več nismo videli suhe zemlje, je začelo jezero delati velike valove. Veter je tulil, grom bobnel in naenkrat je začelo deževati, kot bi lilo iz škafa. Valovi so postajali vedno višji in večkrat je plusnila voda v čoln. Dva moža, vsak s svojim lesenim korcem, sta morala vodo neprenehoma ven metati.

V začetku se mi je zdelo vse to krasno, kajti vode se nisem nikdar bal. Toda čez jeden četert ure se je veter spremenil v hud vihar. Valovi so bili 4 metre visoki in so metali naš čoln zdaj sem zdaj tje, tako da se je več kot stokrat skoraj prekucnil. Jaz sem imel sam s seboj dosti opraviti, da sem se obdržal na svojem stolu in nisem odletel v vodo. Drugače je bilo z zamorci. Delali so na vse kriplje, kajti spoznali so, da se čoln ne bo dolgo obdržal. Pokal je že na vseh krajih in naenkrat se je naredila ob strani velika luknja. „Bikira Marija (Devica Marija) potapljam se!“ zakliče star mornar. In res je derla voda od vseh stranij v čoln. Mislil sem že, da smo na konci. Čoln se je bolj in bolj potapljajal. Zdaj so začeli moji ljudje v vodo metati vse, kar ni bilo pribito. Najpervo je ferčal v vodo moj šotor, potem mizica, postelja, mnogo obleke, trije zaboji knjig, 10 zavitkov jedi, zaboj z mojimi fotografičnimi in optičnimi instrumenti itd.

Žalostno sem gledal, kako so vse to metali v vodo; toda v nevarnosti je bilo naše življenje. Vse je šlo v valove razun zaboja, na katerem sem sedel in v katerem sem imel spravljen mašni kelih in druge cerkvene stvari. Jaz nisem mogel drugega storiti, kot vse ljubemu Bogu darovati, kar sem imel in kar sem prav za prav kervavo potreboval.

Med tem so zamorci neprenehoma klicali našo lj. Gospo na pomoč, kajti mnogi izmed njih so bili kerščeni in tudi jaz sem molil rožni venec in prosil Boga, naj me pusti še nekaj časa na zemlji, da bom zamogel v Ugandi delati za Njegovo čast.

Goreča molitev revnih še le spreobrnjenih čerencev mi je segla globoko v serce. Mislil sem si: „Ne, ljubi Bog ne more dopustiti moje smerti. Saj sam tako zelo želi misijonarjev; kako bi mogel pripustiti, da bi se sedaj, pred vratmi Ugande po štirimesečnem popotovanju potopil!“ Bil sem sredi viharja poln zaupanja na Božjo previdnost; toda nikdar še v svojem življenju nisem imel smerti tako blizu pred očmi.

Štiri dolge ure smo se bojevali z valovi, vedno v smertni nevarnosti. Na plavanje nismo smeli niti misliti, posebno ker v Nianci kar mergoli krokodilov.

Jaz sem vedno silneje prosil N. lj. Gospo, naj nam pomaga. Tresel sem se od mraza, ker sem bil premočen do kože. Na zadnje, po dolgih mučnih urah, prikazalo se je solnce med oblaki in dež je jenjal. Toda valovi so bili še zmirom visoki.

Zamorci so na vso moč veslali in ob 7. zvečer smo se vstavili pri malem otoku. Med potjo ni nobeden človek spregovoril besedice; komaj pa smo prišli do terdih tal, poskakali so vsi z velikim vpitjem v vodo, potegnili čoln na pesek, zgrabili mene, in me nesli v triumfu na suho. Padli so mi okoli vratu, stiskali mi roke in klicali: „Kulika! Kulika! Sebo!“ (Na zdravje, oče!). Vsem sem se jako smilil. Bil sem ves premočen, merzlica me je tresla in suhega perila nisem imel nič, da bi se preoblekel.

Vse, kar sem imel, sem izgubil. Toda dobri Bog mi je ohranil vsaj življenje. Splazil sem se za gromovje in se tu zahvalil Bogu v goreči molitvi. Mislil sem na svoje sobrate. Od 22 čolnov sta bila samo moj in še jeden drugi na otoku.

„Kje so beli možje?“ je bilo moje prvo vprašanje. „Ne vemo, ali še žive, ali so utonili.“ mi vsi odgovore. Lahko si mislite moj nemir. Med nevihto smo izgubili vse čolne izpred oči, kajti veter jih je razgnal na vse strani. Bodem li od cele karavane, ki je s tako neizmerno veliko denarja in truda, samo jaz srečno dospel v Ugando, kjer nas pričakuje na tisoče kristjanov? Jaz sem zopet začel rožni venec moliti, kajti na spanje ni bilo misliti. (Konec nast.)

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec listopad (november) 1896
(Spis poterjen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

I' boga duše v vicah.

Okrožnica Nj. Svetosti Leona XIII.,

po Božji previdnosti papeža, vsem z apostoljskim sedežem združenim patrijarhom, primatom, nadškofom, škofom in drugim clalikum.

O rožnem vencu.

(Dalje.)

Marija, veseleča se te zveste in složne udanosti, namreč skupne molitve sv. rožnega venca v družini, jim je stala na strani kakor mati svojim otrokom. in jim delila bogastvo domačega miru, kot znamenje nebeškega miru. Z ozirom na to moč skupne molitve zdelo se Nam je med drugimi določili o rožnem vencu potrebno povedati, da „je Naša želja, da se v stolni cerkvi posameznih škofij vsak dan, v dušnopastirskih cerkvah pa vsak praznik moli rožni venec.“ (Apostoljsko pismo „Salutaris ille“ od 24. grudnia 1893.) To naj se pa godi stanovitno in goreče, in tudi radi vidimo, če se razširi to tudi na druge očitne cerkvene slovesnosti in na romanja k znamenitejšim Božjim potom, kar bi priporočali, da se velikokrat zgodi. Verh tega je v skupnosti marijanskih molitev in slavospevov nekaj jako ljubeznjivega in dušam zveličavnega. Mi sami smo to zlasti tedaj čutili — radi to omenjamo — ko smo o gotovih časovnih dobah svojega vladanja bili navzoči v vaticanski ba-

ziliki, in okrog nas velika množica iz vseh stanov zbrana, ki je z Nami v duhu, z besedami in z zupanjem prosila s skrivnostimi in molitvami rožnega venca mogočno Pomočnico katoliškega imena pomoči. —

Kdo naj bi pa tako zelo veliko zaupanje v pomoč in moč blažene Device imel za pretirano? Vsekako zasluži in ima ime in vpliv popolnega posredovalca samo Kristus, ki je edini, kot Bog in človek objednem, mogel spraviti rod človeški z nebeškim Očetom. „Posredovalec med Bogom in ljudmi je človek Jezus Kristus, ki je samega sebe daroval v rešenje“. (I. Tim. 2, 5, 6.). Toda, ako po besedah angelskega učenika „nič ne zabranjuje, da se nekateri drugi v gotovem smislu posredovalci med Bogom in ljudmi imenujejo, v kolikor namreč po zaslugah sodelujejo za združitev človeka z Bogom“ (III. 9, a. o. 1, 2.), kakor angeli in svetniki v nebesih, preroki in duhovniki obeh zavez, tedaj pristoji ta častna služba gotovo vzvišeni Devici v najvišji meri. Kajti niti misliti si nikogar ne moremo, ki je ali ki bode kedaj toliko sodeloval za spravo med ljudmi in Bogom. Saj je Ona v pogubo hitečim ljudem prinesla Rešenika že tedaj, ko je vzprejela po angelju prineseno poročilo o zavezi miru s svojim čudovitim privoljenjem „na mestu skupne človeške narave“. (Sv. Tom. III, 9, 30, a. 1.); ona je, „iz katere je bil rojen Jezus“, njegova prava mati namreč in vsled tega vredna in vplivna „posredovalka pri posredovalcu.“ — Ko se teh skrivnostij v rožnem vencu po versti pobožno spominjamo in jih preiščujemo, pokažejo se ob enem Marijine zasluge za našo spravo in izveličanje v najsvetlejši luči. Nihče se ne more ubraniti najslajšemu ginjenju, ako preiščuje, kako se prikaže Marija v hiši Elizabete kot darovalka nebeških milostij, ali ko daje v naročje svojega Sina pastirjem, svetim trem Kraljem ali Simeonu. Kako pa še le, ako premislimo, da za nas prelita kri Kristusova in udje, na katerih je pokazal Očetu dobljene rane, „ceno našega odrešenja“, niso nič družega kakor meso in kri preblazene Device? Kajti „meso Jezusovo je meso Marijino, in akoravno je bilo po vstajenju poveličano, je ostalo in ostane po naravi ravnoisto meso, katero je bilo vzeto iz Marije.“ (O vnebohodu bl. Device, v 5. delu sv. Avguština) (Dalje nasl.)

b) Posebni nameni:

- 1.) **Vsi svetniki.** Ta in vsak dan meseca novembra naznanjena pa še ne zaznamovane ali nenadoma nastale zadeve. Sveti Oče. Pogumno spolnovanje sklepov katol. shodov.
- 2.) **Uboge duše v vlcah.** Dejansko izvrševanje vere v vice. Važno znanstveno podjetje. Močno bolni v tem mescu.
- 3.) **Sv. Pirmin.** Spreobrenenje protestantov. Redovni predstojniki. Obilnost in polnost duhovskih čednostij za duhovnike.
- 4.) **Sv. Karel Beromej.** Škofje. Duhovska in deška semeišča. Milost stanovitnosti v izvrševanju dobrih sklepov.
- 5.) **Sv. Caharija.** Brezupne družinske razmere. Pomoč v neki obupni zadevi, v kateri ni dobiti dobrega sveta. Cerkvene stavbe. Zadeve vdov.
- 6.) **Sv. Leonard.** Večje veselje do dela za ugodno rešitev socialnega vprašanja. Primerna služba in terdno zdravje.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, naših angeljev

varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomere, odpad in brezverstvo, prešešotovanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. Dve osebi se priporočati v gorečo bratovsko molitev na čast sv. Jožefu, da bi živeli v večji ljubezni in edinosti med seboj. — Neka oseba, ki že 11 mesecev terpi za hudo udno boleznijo v nogah, se priporoča v bratovsko molitev na čast. presv. Sercu za zdravje ali vsaj zboljšanje, če je Božja volja. — Neka oseba se priporoča v molitev, da bi dobila tako službo, v kateri bi lahko skerbela za dušno izveličanje. — Nek samostan za dušne in telesne potrebe. — Neka oseba za milost stanovitnosti v poklicu. (Zahvale priobčimo prihodnjšč.)

Listek za raznoterosti.

Obletnica po † g. mons. M. Potočniku, mnogoletnemu nunskemu spovedniku, je v petek 30. t. m., ob 6. uri.

Duhovniške spremembe v ljublj. škofiji. Prestavljeni so č. gg. kaplani: Fr. Dimnik iz Leskovca na Trebelno, Rafael Vinkler iz Mirne v Leskovec, Jož. Mensinger iz Trebelnega na Mirno.

Kako se razširja sv. katoliška Cerkev. Od začetka tekočega stoletja se je število katoličanov po nekakoliških deželah za petkrat pomnožilo. Kjer je bil l. 1800 jeden sam katoličan, jih je sedaj 5.

Na Nemškem je bilo leta 1800 6.000.000 katoličanov, leta 1890 pa 20.000.000; na Švicarskem leta 1800 350.000 katol., l. 1890 pa 1.080.470; na Turškem (Aziji in Evropi) l. 1800 631.000 katol., l. 1890 pa 1.298.475; v Indiji l. 1800 475.000 katol., l. 1890 pa 1.692.337; v Kini l. 1800 310.000 katol., l. 1890 pa 690.772; v Zedinjenih državah v Ameriki l. 1800 610.000 katol., l. 1890 pa 7.977.276, (zdaj jih je že 10 milijonov); v Kanadi l. 1800 120.000 katol., leta 1890 pa 2.000.000; v Afriki l. 1800 47.000 katol., l. 1890 pa 3.000.000; na Angleškem in Šotskem leta 1800 120.000 katol., l. 1890 pa 1.790.900; na Holandskem l. 1800 350.000 katol., l. 1890 pa 1.448.852; na Ruskem (brez Poljske) l. 1800 20.000 katol., toda l. 1890 jih je bilo 2.935.519. — Vseh zgoraj navedenih katoličanov skupaj bilo je leta 1800 9.154.500, toda do leta 1890 pa se je njih število pomnožilo na 46.152.275.

Pomisliti pa je treba, da veljajo zadnje številke za l. 1890. Znano je pa, da se je v zadnjih petih letih katoliška Cerkev močno razširila po vseh delih sveta. Za katoliško Cerkev, kot Božjo napravo, je posebno ugodno znamenje to, da se je v našem stoletju posebno veliko strokovnjaško dokazanih čudežev zgodilo, in da misijoni čudovito napredujejo. —

Dobrotni darovi.

Za monsign. Jeranovo dijaško mizo: Gdč. Pfefererjeva 5 gld. — Neimenovana 1 gld. — Neimenovani 20 gld.

Za sv. Detinstvo: Preč. g. kan. J. Rozman, župnik pri sv. Jakobu 10 gld. — Preč. g. prelat dr. A. Čebašek 25 gld. — Neimenovani 5 gld. — I. K. 1 gld.

Za varhe Božjega groba: Č. g. Ant. Hočevar župnik na Brezovici 11 gld. 52 kr.

Za šolo v Velikovecu: Neimenovani 10 gld.

Za Salezijance na Kranjskem: Č. g. Ivan Šaselj, župnik v Adlešičah 2 gld.

Za najpotrebnejše misijone: Zapuščina gospe † Marije Jeme 45 gld. —

Za afrikanske misijone opatje Mariannahill: Nekdo iz Kamnika 5 gld.

(Drugi darovi prihodnjšč.)